

ПОЛІТИЧНА КОРУПЦІЯ

Актуальність теми дослідження. Актуальним є питання про якість антикорупційної програми правлячої партії, доцільність антикорупційної активізації громадянського суспільства. Також залишається актуальним прийняття кодексу поведінки депутатів парламенту. **Мета дослідження** - порівняльно-політологічна концептуалізація інституту політичної корупції. **Об'єкт дослідження** - політична корупція як політичний інститут. **Предмет дослідження** - порівняльно-політологічна концептуалізація політичної корупції. **Завдання дослідження:** проаналізувати прояви політичної корупції у зарубіжних країнах; досвід антикорупційної протидії; охарактеризувати корупційну компоненту політичного процесу пострадянських держав, результативність застосовуваних національних політико-правових механізмів запобігання та протидії політичній корупції; розкрити основні прояви політичної корупції в Україні, дослідити механізми запобігання та протидії їй у контексті національної антикорупційної реформи; обґрунтувати роль антикорупційних цінностей у системі політико-правової ментальності та культури; визначити особливості формування антикорупційної політико-правової культури в різних типах політичних режимів. Політична корупція - це зловживання суб'єктів, наділених політичною владою (політиками, вищими державними службовцями) з метою досягнення політичних цілей (підтримка та зміцнення влади, розширення влади) та з метою збагачення. Політична корупція є одним із найнебезпечніших видів корупції, оскільки в ній безпосередньо беруть участь суб'єкти, які приймають рішення на рівні держави та які включені у вироблення та реалізацію державної політики. Даний вид корупції відбувається на високих щаблях політичної системи і безпосередньо загрожує національній безпеці та обороні [2, с. 7]. Політична корупція є вирішальним фактором у корупційному процесі всієї країни. Оскільки предмет є фундаментальним фактором усієї державної діяльності, то ступінь сприйнятливості цих суб'єктів до корупції визначає характер і зміст державної політики у всіх секторах суспільства і в галузі боротьби з корупцією. Основний масив дослідження політичної корупції як окремого явища політичного процесу припадає на ХХ ст. Упродовж останніх 100 років політичну корупцію досліджували з позицій таких підходів, як системний, структурно-функціональний, компаративістський, релятивістський, біхевіоралістичний, інституціоналістський, комунітарний, синергетичний тощо. Варто зазначити, що моралістичний підхід до дослідження політичної корупції переважав і надалі: корупцію спочатку засуджували як негативне явище політичного життя, а потім розглядали вже як інституційну, поведінкову або системну проблему суспільства й політичної системи [4, с.11]. Уперше на теренах України термін «корупція» в науковий обіг на початку ХХ ст. увів А. Естрин, розглядаючи адміністративні і кримінально-карні прояви корупції, проте широко вживаним він став лише з 90-х років ХХ ст. [4, с.27]. Для притягнення до відповідальності політично корумпованих чиновників не вимагається жодної спеціальної чи іншої правової підстави. У більшості випадків вони не мають спеціальних процедур, щоб взяти на себе цю відповідальність – виняток становлять лише ті, хто користується певним імунітетом від кримінальної або адміністративної відповідальності (зокрема, Президент, народні депутати, міські голови). За загальним правилом, відповідно до ст. 38 КУпАП, адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні – не пізніше як через два місяці з дня його виявлення, за винятком випадків, коли справи про адміністративні правопорушення підвідомчі суду (судді). Що стосується корупційного правопорушення, то стягнення може бути накладено протягом трьох місяців з дня виявлення, але не пізніше одного року з дня його вчинення [1]. Радянський підхід до політичної корупції характеризувався запереченням терміна «корупція». Використовувати його почали лише наприкінці 1980-х років. Відкидаючи термін, радянська влада тим самим відкидала і явище, замінюючи його визнанням існування деяких форм корупції, наприклад хабарництва, зловживання службовим становищем тощо. Вважалося, що до корупції призводили недоліки в роботі партійних, профспілкових і державних органів, передусім у сфері виховання робітників [4, с.27]. В Україні, як і в більшості країн колишнього СРСР, політизація чиновників ґрунтується на існуванні так званої партійної бюрократії, коли різні партії (як правило, насамперед ті, які перебувають при владі) мають широке представництво в державному апараті. Таке засилля «партійних бюрократів», з одного боку, ще більше посилює інтеграцію чиновників у політику, з другого - робить партійних лідерів та рядових партійців залежними від цієї «бюрократичної підпорки» [3, с.11]. Україна ратифікувала Конвенцію ООН проти корупції у 2006 році. Разом з тим, ситуація із прозорістю фінансів політичних партій в нашій державі вкрай незадовільна, і донедавна українське законодавство ніяк не могло врегулювати їхню звітність за свої кошти. Але це не завадило нашій країні стати одним із європейських та світових лідерів за кількістю зареєстрованих політичних партій. Станом на кінець вересня 2016 року в Україні було зареєстровано 344 політичні партії. За даними КВУ, майже половина з них з'явилася за останні три роки. Так, наприклад, за 9 місяців 2016 р. була зареєстрована 41 нова партія, 2015 році – 79, у 2014 році – 37 [2, с. 9]. Головною метою політичної корупції є здобуття влади та її збільшення, переважно у процесі формування органів державної установи. Серед інших цілей виокремлюють призначення на посади, незалежно від професійних якостей кандидата, а переважно з особистих причин, підкуп під час добору кандидатів на посади суддів, порушення фундаментальних принципів організації і проведення виборів підкупом виборців, кандидатів, членів виборчих комісій та ін. **Висновок.** Політична корупція є головною причиною поточної ситуації в українському суспільстві та країні. Рівень соціально-економічного розвитку, якість життя людей та ступінь правового захисту у сучасному світі в основному залежать від характеру організації суспільного життя. Виконання функцій організації покладається на органи державної влади. Очевидним є те, що як попередня, так і діюча влада не можуть належним чином організувати суспільне життя в Україні. Така нездатність зумовлена, насамперед, пріоритетом у їх діяльності особистих інтересів, некомпетентністю, надмірною політичною ангажованістю та масштабною корумпованістю.

Список використаних джерел

1. Кочетова О. М., URL: http://loga.gov.ua/oda/about/aparat/counteraction-corruption/corruption/publication/administrativni_korupciyni_gravorporushennya_ta_osoblivosti_yih_provadzheniya
2. Навчально – методичний посібник «Політична корупція: як розпізнати та подолати»/ За заг. ред. Давиденко К.С.. Авторі-укладачі: Таран В.В., Таран С.В., Грищенко І.Я., Леменов О. В., Волошина А.В., Скиба О. В., К.: Ейдос, 2016. 52 с.
3. Перегуда Є. Бюрократія та політика: разом чи окремо? (Світовий досвід та українські реалії) / Є. Перегуда, І. Рейтерович // Нац. інтерес. 2005. № 2.
4. Явище політичної корупції: теоретико-методологічний аналіз: монографія / Г. В. Кохан. К.: НІСД, 2013. 232 с.